

آشنائی با بازار بیمه چک اسلاواکی و لهستان

ترجمه: آیت کریمی

صنعت بیمه قدرت دولت را پشت سر داشته، در کاهش تعداد پرسنل و هزینه‌ها موفق بود. بازار خالی از رقبا و تعرفه متحدالشکل بر بازار حاکم شد ولی در مقابل هیچگونه انگیزه برای بهبود و ارائه خدمات بهتر در بازار وجود نداشت مشتری اجباراً و بدون رضایت از مطلوبیت خدمات شرکت‌های دولتی تن به اخذ بیمه می‌داد در حالیکه رقابت عامل بسیار موثری در جهت ارائه خدمات بهتر حتی بالاتر از استاندارد می‌باشد که بیمه‌گذاران کشور از آن بی بهره بودند. براساس تفکر نظام کمونیستی بیمه به عنوان ابزاری در سیستم سرمایه‌داری بود که نقش آن استثمارتوده‌ها و جمع‌آوری پول آنهاست، مشاجره و جدل با چنین برداشتی به منظور ادامه حیات صنعت بیمه به عنوان یکی از فعالیتهای مؤثر اقتصادی طی این مدت جریان داشت. به این جهت بازار بیمه کلاً به دو بخش متفاوت از هم تقسیم‌بندی شده بود و با دو برخورد جداگانه روبرو بود.

شرکتهای دولتی و شرکتهای تعاونی

بیمه‌نامه‌های ساده‌ای که ریسکهای اساسی را پوشش می‌داد مثل مسئولیت در مقابل شخص ثالث و بیمه‌های تکمیلی دیگری مثل بیمه ماشین‌آلات صنعتی، عدم‌النفع به بازار عرضه می‌شد. بخش عمده‌ای از پرتفوی شرکت چسکا را بیمه‌های اجباری محصولات کشاورزی و دام، تعاونیهای کشاورزی و مزارع دولتی تشکیل می‌داد به شرکتهایی که به امر تجارت خارجی که در انحصار دولت بود می‌پرداختند بیمه حمل‌ونقل بازرگانی خارجی اعم از صادرات و واردات، بیمه‌های مهندسی و مقاطعه‌کاری، بیمه نصب همچنین بیمه ماشین‌آلات صنعتی، بیمه‌های اعتباری و تضمینی و مسئولیت کالا ارائه می‌گردید.

تغییرات سریع اروپای شرقی که از سال گذشته آغاز شد سرآغاز مذاکرات بین بیمه‌گران اروپای غربی و شرقی بود که به برگزاری کنفرانسی تحت عنوان «اروپای شرقی، فرصتهایی برای صنعت بیمه» در ماه سپتامبر سال ۱۹۹۰ توسط سازمان مشاوره‌ای dyp انجامید سخنرانان از هر دو طرف اروپا در کنار هم به بحث و بررسی وضع تازه پرداختند که ما قسمت‌های مربوط به بازار بیمه لهستان و چک و اسلاواکی را انتخاب کرده‌ایم.

آینده بازار بیمه چک و اسلاواکی

آقای ژوزف مدیر کل شرکت چسکا^۱ به مطالعه بازار چک و اسلاواکی در قبل و بعد از تغییرات سال گذشته که ایشان آنرا در مقاله خود به عنوان انقلاب آرام نامیده پرداخته و چنین اظهار می‌دارد بعد از تحولات ماه می سال ۱۹۴۵ دولت کمونیستی که به سرکار آمد اقدام به ملی کردن صنایع کلیدی در سطح وسیعی نمود که از جمله بانکداری و بیمه را در این زمینه می‌توان نام برد در قدم اول کلیه شرکتهای بیمه ملی شدند و در ۵ شرکت بیمه جدید تجدید سازمان یافتند که بعد از دو سال آن ۵ شرکت نیز به یک شرکت محدود گشت. سه سال بعد از فدرالی شدن کشور در سال ۱۹۶۸ دو شرکت بیمه یکی به نام شرکت بیمه چک و دیگری به نام شرکت بیمه اسلاواکی تشکیل شد. هر دو شرکت بجز در موارد استثنائی مجاز به فعالیت در حوزه جغرافیائی خود بودند. شرکت بیمه دولتی چک در منطقه بوهیمیا و شرکت بیمه دولتی اسلاواکی در منطقه اسلاواکیا فعالیت می‌کردند این وضع بدون هیچگونه تغییری تا سال ۱۹۸۹ یا در حقیقت تا کنون ادامه داشته است.

انحصاری بودن فعالیت صنعت بیمه مزایا و معایب خود را در بازار چک و اسلاواکی نشان داد از نظر مالی

بیمه های انفرادی

پشت سر ندارند. این موضوع ممکن است اثر مضاعف روی افکار مدیران جدید داشته باشد آنها در موقعیت جدید به پوشش بیمه ای متناسب با ریسک خود بسیار علاقه مند هستند ولی در مقابل ریسکهای خود را تحلیل کرده پوشش بیمه ای مناسبی را انتخاب می کنند و ممکن است برای کاهش هزینه ها بعضی از ریسکها را که خود توان نگهداری آنها دارند برای خود نگهدارند. از آنجائیکه این مدیران باید خود سرنوشت اقتصادی خود را رقم زنند در مورد بیمه نیز خود مشکلات را برطرف خواهند کرد. بمنظور هماهنگی با پیشرفتهای اخیر شرکت بیمه چسکا تغییرات بنیادی را در چهارچوب تشکیلاتی شرکت برای تقویت بخشهای صنایع و کشاورزی شروع کرده که هدف از آن حفظ بنیه مالی قوی است تا بتوانند جوابگوی نیازهای رو به تزاید بازار به انواع بیمه ها باشد.

در ارتباط با رفم اقتصادی جدید هدف این است که شرکتهای بیمه دولتی تبدیل به شرکتهای سهامی عام بدون دخالت مستقیم دولت شوند. تاریخ اجرای این برنامه اول ژانویه سال ۱۹۹۱ خواهد بود. از تاریخ فوق صنعت بیمه به ابزار مهم دیگری بنام قانون بیمه نیاز خواهد داشت. براساس آخرین اطلاع اولیه پیش نویس قانون جدید بیمه را دولت تهیه کرده و اگر این لایحه به تصویب پارلمان برسد جای امید است که از اول ژانویه به مورد اجرا گذاشته شود. این قانون تغییرات عظیمه ای را در چهارچوب تشکیلاتی بازار بیمه به ارمغان خواهد آورد مهمترین تغییر بازار باز شدن آن به روی رقبا خواهد بود تا شرکتهای متنوع و متعدد بتوانند در بازار آزاد به فعالیت پردازند.

تغییرات دیگر مؤثر در بازار بیمه چک و اسلاواکی عبارتند از:

— قابلیت تبدیل ارز داخلی (کرون چک و اسلاواکی). تاکنون کرون چک و اسلاواکی قابل تبدیل به ارزهای خارجی نبود و اختلاف سطح قیمت ها و دستمزدها در مقایسه با کشورهای اروپای غربی قابل توجه بوده است یکی از اهداف رفم جدید اقتصادی قابل تبدیل شدن کرون چک و اسلاواکی به سایر ارزها از اول ژانویه ۱۹۹۱ است.

— با توجه به اختلاف سطح پرداختها و قیمتها که

تا همین اواخر چیزی که به نام فعالیت اقتصادی بخش خصوصی نامیده می شود در زمینه بیمه در چک و اسلاواکی وجود نداشت تنها بیمه نامه هائی که در سطح وسیع به افراد پیشنهاد می شد بیمه نامه های عمر و حوادث اتومبیل، بیمه ساختمانهای مسکونی اکثراً همراه با بیمه تکمیلی مسئولیت در مقابل شخص ثالث بود. برای مسافرینی هم که به خارج سفر می کردند امکان دریافت بیمه مسافرت وجود داشت قسمت اعظم پرتفوی شرکتهای بیمه را بیمه های اجباری مثل بیمه بدنه و مسئولیت دارندگان وسائل نقلیه موتوری تشکیل می داد. در سال جاری به دلیل افزایش توریستها بخصوص بیمه های بهداشت و اموال خصوصی و بیمه مسئولیت سیر صعودی را طی کرده است.

در مقایسه با کشورهای اروپای غربی بیمه شاید کمترین نقش را در اقتصاد ملی این کشورها ایفا می نماید ولی در مقایسه با دیگر کشورهای اروپای شرقی عملکرد بازار چک و اسلاواکی بالاترین سهم فعالیت بیمه ای را به خود اختصاص داده است که در آمار زیر قابل مشاهده است.

— ساختمان ۱۰۰ درصد — منازل مسکونی ۷۵ درصد — لوازم منزل ۷۵ درصد — بیمه های عمر و حوادث شامل ۵۵ درصد جمعیت کل کشور

در سال جاری در کشور چک و اسلاواکی تغییرات زیادی صورت گرفت این تغییرات نه تنها در زندگی سیاسی کشور و برگشت به آزادی و دموکراسی انجام گرفته، بلکه اصلاحات اقتصادی و برگشت به سیستم عدم تمرکز نیز ره آورد دیگر این تغییرات است که در صنعت بیمه ضمن ایجاد امکانات و فرصتهای پیشرفت مشکلات جدیدی را نیز به دنبال داشته است. تاکنون صنعت کشور متشکل از تعداد معدودی از شرکتهای بزرگ دولتی بود از نقطه نظر چنین بیمه گذاری ارتباط با بیمه گر بسیار ساده و عادی بشمار می آمد، ولی با رفم اخیر و آزادی مالکیت خصوصی و طرح تبدیل شرکتهای بزرگ به شرکتهای کوچک خصوصی دیگر موضوع فرق می کند.

طرز تلقی مالکین جدید صنایع از بیمه چیز دیگری است. آنها دیگر در صورت عدم سوددهی حمایت دولت را

شرکتهای محلی با آن روبرو هستند و از نظر هزینه و حق بیمه ها در موقعیت معتدلی قرار دارند که این امر می تواند سد راه ورود رقبای خارجی به داخل بازار محلی شود.

— در دوره انتقال پیشرفت اقتصادی در کلیه زمینه ها موجب افزایش تقاضای بیمه در بازار خواهد بود افزایش درآمد مردم اثر فزاینده ای را در کلیه رشته های بیمه ای بالاخص بیمه های زندگی خواهد داشت انتظار می رود در چندسال آینده هم شرکت چسکا نقش بسیار اساسی را حتی بعد از دست دادن بازار انحصاری در کنار چندین شرکت بیمه جدید که با سرمایه های محدودی شروع بکار خواهند کرد بازی نماید. هم در اروپا و هم در چک و اسلاواکی انتظار می رود که شرکتهای خارجی در بازار بیمه آنها قدری با احتیاط عمل نمایند.

دورنمای آینده صنعت بیمه لهستان

بیمه در کشور لهستان بعد از جنگ جهانی دوم ملی اعلام شد به موجب قانون مصوب سوم ژانویه سال ۱۹۴۷ تنها به یک شرکت اجازه فعالیت داده شد این شرکت در سال ۱۹۵۲ به دو شرکت بیمه ملی لهستان^۱ و شرکت اتکائی وارتا^۲ تقسیم شد. بیمه ساختمان و منازل در سراسر کشور اجباری اعلام گردید و به دنبال آن بتدریج با تصویب قوانینی در سالهای ۱۹۵۲، ۱۹۵۸ و ۱۹۸۴ دامنه بیمه های اجباری گسترش یافت بطوریکه در سال ۱۹۸۵ پوشش بیمه اجباری رشته های زیر را شامل گردید.

— ساختمانها در مقابل خطرات آتش سوزی، سیل، طوفان و سایر حوادث طبیعی.

— ماشین آلات کشاورزی در مقابل خطرات آتش سوزی، سیل، طوفان و سایر خطرات فاجعه آمیز طبیعی.

— محصولات کشاورزی در مقابل خطرات تگرگ و سیل.

— مسئولیت مدنی کشاورزان.

— دام برعلیه خطرات مرگ و میر و کشتار در مواقع اضطراری.

— مسئولیت دارندگان وسایل نقلیه موتوری در مقابل شخص ثالث.

— حوادث ناشی از خطرات ترافیک.

— بدنه وسایل نقلیه موتوری.

— اموال تحت مالکیت دولت در مقابل خسارات ناشی از خطرات آتش سوزی، سیل، طوفان و سایر بلایای طبیعی.

به موجب قانون سال ۱۹۸۴ اولین قدم در جهت عدم انحصار برداشته شد براساس این قانون تأسیس شرکتهای جدید بیمه مجاز شناخته شده بود ولی این امر تا سال ۱۹۸۸ عملی نشد. تا این تاریخ کلیه فعالیت های صنعت بیمه به دو بخش تقسیم می شد بخش داخلی به شرکت بیمه ملی لهستان و بخش خارجی به شرکت اتکائی وارتا اختصاص داشت. بین سالهای ۱۹۸۸ و ۱۹۹۰ هفت شرکت بیمه جدید در بخش خصوصی و تعاونی تأسیس شده، اجازه فعالیت گرفتند هم اکنون تعداد شرکتهای فعال بازار بیمه لهستان به ۹ شرکت رسیده است در حالیکه چندین شرکت بیمه جدید نیز در انتظار تشریفات ثبت و اخذ گواهی فعالیت از وزارت دارائی هستند. علیرغم تأسیس تعداد زیاد شرکت بیمه در لهستان فعالیت آنها بطئی بوده و با آهنگی آهسته به پیش می رود. وجود شرکت های قبلی به نحو بارزی هنوز محسوس است و دلیل این امر یکی وجود شبکه های فعالیت شرکت داخلی در اقصی نقاط کشور و تجربه حاصل در شرکت اتکائی وارتا طی فعالیت سالهای متمادی در بازارهای بین المللی است دلیل دوم وجود انواع بیمه های اجباری که تا پایان سال ۱۹۹۰ باید در این دو شرکت متمرکز باشد.

قدم آخری که در مورد از بین بردن انحصار برداشته شده است تصویب قانون ۲۸ جولای سال ۱۹۹۰ می باشد که به موجب این قانون شرکتهای بیمه زمانی می توانند در لهستان به فعالیت بیمه گری پردازند که یا به شرکت سهامی یا به شرکت تعاونی تبدیل شوند به موجب این مقررات شرکت بیمه ملی باید به یک شرکت بیمه سهامی تبدیل شود. البته سهام آن متعلق به وزارت خزانه داری خواهد بود. این قانون فعالیت همزمان در رشته های بیمه اموال و بیمه اشخاص را منع نموده و سیستم مالی شرکت های بیمه را تغییر داده است. به موجب آن نحوه محاسبه ذخایر، سرمایه، سود و زیان و همچنین نحوه نگهداری دفاتر پیش بینی شده و تعداد رشته های اجباری از هشت رشته بیمه به سه رشته که عبارتند از بیمه مسئولیت دارندگان وسایل نقلیه موتوری در مقابل شخص ثالث، بیمه

سیستم بانکی دچار مشکلات فراوانی می‌شدند از اول سال جاری پول محلی لهستان زلوتی قابل تبدیل به ارزهای قوی بین‌المللی اعلام شد. براساس سیستم جدید هر لهستانی به هر مقدار که مایل باشد می‌تواند پول محلی را به ارز خارجی در مؤسسات پولی با نرخ اعلام شده تبدیل نماید نرخ ارز در کلیه این مؤسسات ثابت است با اجرای این سیستم بساط بازار سیاه ارز در لهستان برچیده شد. نرخ ارز در بازار با اندکی کاهش از اول ژانویه تاکنون ثابت بوده است برای مثال نرخ برابری زلوتی در مقابل دلار برای ۹۵۰۰ زلوتی برای هر دلار می‌باشد. قابل تبدیل بودن پول داخلی لهستان نشانی از آزاد شدن بازار لهستان است اگرچه هنوز محدودیتهایی در این زمینه وجود دارد. یکی از این محدودیتهای وجود مقررات قانونی است.

به موجب قانون کلیه بیمه‌گران فعال در بازار لهستان باید ذخایر و سرمایه خود را در لهستان سرمایه‌گذاری کنند. سرمایه‌گذاری در خارج از کشور ممنوع است مگر با اجازه وزیر دارائی که نحوه و چگونگی آنرا معین می‌کند. هنگام صدور گواهی فعالیت برای شرکتها و بیمه‌گران خارجی وزیر دارائی باید شخصاً اعلام نماید که اینگونه شرکتهای خارجی تا چه مقدار از سود عملیاتی خود را بدون رعایت تشریفات باید در داخل کشور نگهدارند. تحت هیچ شرایطی این میزان نباید از ۱۵ درصد سود پرداختی به عضو خارجی کمتر باشد.

شرکت بیمه ملی هنوز بعنوان بیمه‌گر اصلی بازار مطرح است و بیش از ۹۵ درصد حق بیمه بازار داخلی را بخود اختصاص داده است تشکیلات این شرکت دارای اداره مرکزی، ۱۹ شعبه اصلی و ۴۰۰ شعبه فرعی است. در این شرکت بیش از ۱۵۰۰۰ کارمند دائمی بکار اشتغال دارند و در حدود ۵۰۰۰ نماینده دائمی به ارائه خدمات واسطه‌ای مشغولند همچنین بیش از ۱۰۰ هزار نماینده نیمه وقت نیز در ارائه خدمات بیمه‌ای با این شرکت همکاری می‌نمایند. تقریباً ۵۰ درصد درآمد حق بیمه این شرکت از محل ۸ رشته بیمه اجباری است علاوه بر آن شرکت بیمه ملی در رشته‌های متعدد بیمه‌ای به صورت اختیاری در ۵ گروه بیمه کشاورزی، بیمه اموال، بیمه حوادث، بیمه‌های عمر و بازنشستگی فعالیت می‌نماید. براساس پیش‌بینی میزان

ساختمانهای کشاورزی بر علیه خطرات آتش‌سوزی و سایر خطرات تبعی و بالاخره بیمه مسئولیت مدنی کشاورزان محدود گشته است.

صدور مجوز فعالیت برای شرکتهای خارجی که علاقمند به فعالیت در بازار بیمه لهستان هستند با وزیر دارائی است ولی این مقررات از اول سال ۱۹۹۳ برای شروع به فعالیت شرکتهای خارجی متقاضی قابل اجرا خواهد بود. دلیل پیشین این مدت طولانی برای شروع فعالیت شرکتهای خارجی این است که در این مدت بازار بیمه داخلی دارای ثبات شده و شرکتهای بیمه محلی بتوانند خود را با شرایط جدید وفق دهند.

البته برای شرکت بیمه خارجی امکان اخذ مجوز فعالیت وجود دارد بشرطی که این شرکت تعهد نماید تحت مقررات و شرایطی که برای شرکتهای محلی الزام‌آور است فعالیت کرده و مقررات و قوانین مختص به آنها را رعایت نماید. ضمناً شریکهای خارجی مجاز به خرید سهام شرکتهایی هستند که قبلاً در امر بیمه به فعالیت اشتغال داشته‌اند تشکیلات بازار نوین لهستان ایجاب می‌کند که حرفه دلالتی نیز با بگیرد صدور پروانه فعالیت دلالت هم با وزیر دارائی است هم اکنون بازار شاهد فعالیت چندین شرکت دلالتی است که اخیراً تشکیل شده‌اند.

نظام پولی لهستان تا آخر سال گذشته به این ترتیب بود که تبدیل پول فقط توسط بانک ملی لهستان مجاز بوده و خارج از آن غیر قانونی تلقی می‌شد، در عمل مردم قادر نبودند که پول محلی را به ارز خارجی تبدیل نمایند فقط گروهی از مسافری که اجازه می‌یافتند به خارج از کشور سفر نمایند اجازه داشتند قبل از ترک کشور مبلغی را از طریق سیستم بانکی به ارز خارجی تبدیل کنند. واحدهای اقتصادی دولتی که نیاز به خرید خدمات و کالاهای خارجی داشتند فقط بعد از تأیید مجاز بودند مقدار محدودی ارز که اغلب هم کمتر از میزان درخواستی و نیاز آنها بود دریافت کنند. این روش باعث عدم تعادل عرضه و تقاضای ارز شده و موجب ایجاد بازار سیاه می‌شد. قیمت ارز در بازار سیاه بین ۳ تا ۵ برابر نرخ رسمی بوده است علاوه بر این آن تعداد از واحدهای اقتصادی که خود دارای ارز خارجی بودند برای مصرف آن و خارج کردن از

درآمد حق بیمه سال جاری شرکت بیمه ملی ۴۲۰۰ میلیارد زلوتی (۴۵۰ میلیون دلار آمریکا) و میزان خسارات ۳۲۰۰ میلیارد زلوتی برآورد شده است.

شرکت بیمه مستقیم و اتکائی وارتا که ۷۰ سال قبل بعنوان یک شرکت سهامی تأسیس یافت بعد از جنگ این شرکت ملی اعلام شد ولی مجدداً در اواسط سال ۱۹۷۰ به شرکت سهامی تغییر یافت. در همان زمان وزارت خزانه داری تصمیم گرفت که ۴۰ درصد سهام این شرکت را به مشتریان عمده آن که عبارت بودند از شرکت خط کشتیرانی اقیانوسیه، شرکت کشتیرانی لهستان، شرکت هواپیمائی لهستان، شرکت حمل و نقل زمینی و تجارت خارجی، صنایع نساجی، صنایع شیمیائی و صنایع فلزی واگذار نماید.

واگذاری ۴۰ درصد سهام شرکت وارتا به بیمه گذاران عمده به موجب قانون بیمه بوده که براساس آن ۵۱ درصد سهام شرکت باید به خزانه داری به نمایندگی از طرف

وزارت دارائی واگذار شود ولی قانون جدید حداقل سهامی را جهت مشارکت خزانه داری پیش بینی نکرده بنابراین انتظار می رود که در آینده وزارت دارائی بخش یا کل سهام خود را در بازار به فروش برساند. وارتا در تمام رشته های بیمه ای بجز بیمه های اشخاص فعالیت دارد ولی عمدتاً تخصص این شرکت بیشتر در رشته های حمل و نقل دریائی در رابطه با تجارت بین المللی است که شامل بیمه اعتبارات، بیمه تمام خطر مقاطعه کاران و نصب ماشین آلات، توریسم و بالاخره بیمه های مشترک و اتکائی است.

شرکت وارتا علاوه بر اداره مرکزی دارای ۱۰ شعبه منطقه ای است و در کشورهای انگلیس (لندن) آمریکا (نیویورک) دارای دفتر نمایندگی است که هماهنگی فعالیت های بین المللی این شرکت را بعهدہ دارند این شرکت با ۳۰۰ بیمه گر از ۴۳ کشور دنیا ارتباط بازرگانی داشته و با ۷۰۰ کارمند و ۳۵۰ نماینده دائمی به فعالیت

"درآمد حق بیمه به شرکت بیمه ملی براساس رشته فعالیت"

درآمد حق بیمه (به.میلیون زلوتی)	ضریب ناخالص (۱۹۸۸-۱۹۸۹)	خسارت پرداختی (به میلیون زلوتی)	ضریب خسارت (درصد)	رشته فعالیت
۲۳۰٫۸۷۴	۱۶۸/۱	۳۳۲٫۴۵۴	۱۴۴	بیمه های اجباری
۷۷٫۰۲۳	۱۴۰/۲	۶۸٫۷۶۵	۸۹/۳	کشاورزی
۱۲۴٫۸۶۹	۱۸۸/۳	۲۴۵٫۷۸۵	۱۹۶/۸	وساقل نقلیه موتوری
۲۸٫۹۸۲	۱۸۰/۶	۱۷٫۹۰۴	۶۱/۸	دارائی های ثابت مؤسسات دولتی
۲۵۴٫۲۳۷	۱۸۵	۱۸۶٫۷۷۴	۷۳/۵	بیمه های اختیاری
۱۹/۹۵۱	۷۰۳	۱۳٫۱۴۹	۶۵/۹	کشاورزی
۷۷٫۴۰۴	۱۷۹/۲	۶۹٫۰۸۳	۸۹/۲	اموال
۵۲٫۰۴۱	۱۶۳	۲۷٫۲۶۷	۵۲/۴	حوادث
۱۰۱٫۱۹۰	۱۷۴/۹	۷۳٫۶۳۴	۷۲/۸	عمر
۳٫۶۵۱	۲۲۳/۵	۳٫۶۴۱	۹۹/۷	مستمری بازنشستگی
۴۸۵٫۱۱۱	۱۷۶/۶	۵۱۹٫۲۲۸	۱۰۷	جمع کل

* هر دلار آمریکا برابر ۲۰۰۰ زلوت می باشد.

می‌نماید.

به جز ۵ شرکت بیمه فوق‌الذکر ۴ شرکت بیمه دیگر نیز از وزارت دارائی پروانه فعالیت گرفته‌اند که عبارتند از شرکت بیمه اتومبیل، شرکت بیمه وارسوویا^۸ با مشارکت شرکت‌های پژو و وارتا، شرکت بیمه مستقیم و اتکائی پولونیا^۹ و بالاخره شرکت بیمه پیروبد^{۱۰}.

ظهور دلالات و شرکت‌های دیگری که فعالیت خود را دلالتی نام‌نهاده‌اند پدیده دیگر بازاری نوین لهستان است که در ارتباط با سایر تغییرات دیگر بوجود آمده است. دلالتی جایگاه تاریخی و سنتی در فرهنگ بیمه لهستان ندارد ولی کلمه دلال و بروکر در این کشور دارای جذابیت می‌باشد زیرا این کلمه مترادف است با ارائه خدمات استاندارد با سبک و شیوه غربی لذا اکثر بیمه‌گران بازار لهستان تمایل دارند که ادارات فروش خود را «اداره دلالتی» بنامند همزمان دقت نیز دارند که تأکید کنند با هیچ بیمه‌گر دیگر همکاری نمی‌نمایند. وضعیت نامفهوم و گنگ دلالات و استنباط اشتباه از نام دلالات در بازار لهستان یکی به دلیل عدم آگاهی و شناخت حتی بیمه‌گران این بازار از نقش حقیقی دلال به آن مفهوم که در بازارهای پیشرفته دنیا آنها به فعالیت و ارائه خدمات بیمه‌ای مشغولند می‌باشد. بخش دیگر نیز بدین خاطر است که در بازار لهستان هنوز ضابطه خاصی برای تشکیل شرکت‌های دلالتی و چگونگی فعالیت دلال وجود ندارد بنابراین هرکس به میل خود می‌تواند خود را دلال بنامد بدون آنکه درک درستی از این نام داشته باشد.

قانون جدید وزیر دارائی را موظف کرده که شرایط مورد لزوم را جهت اشخاصی که درخواست صدور اجازه فعالیت دلالتی کرده‌اند و حوزه فعالیت آنها را تعیین نماید. در سال ۱۹۸۸ شرکت پژو وارد همکاری با شرکت مشاوره خدمات بیمه‌ای و اتکائی سیکو^{۱۱} که یکی از شرکت‌های قدیمی است و به سبک دلالات اروپای غربی فعالیت می‌نماید گردید.

سالهای آینده مقطع زمانی است که تغییراتی که به تازگی شروع شده ادامه خواهند داشت این تحولات اقتصاد لهستان را به طرف عادی شدن سوق می‌دهد بنابراین در کوتاه مدت نباید انتظار پیشرفت و جهش فوق‌العاده داشت

حرفه‌ای می‌پردازد حجم درآمد حق بیمه این شرکت در سال ۱۹۸۹ بالغ بر ۳/۱۵۶ میلیارد زلوتی بوده است شرکت بیمه تعاونی وستا^{۱۲} در ماه می ۱۹۸۸ تأسیس شد، زمینه فعالیت این شرکت فقط بیمه‌های اختیاری است که در این مدت کوتاه رشد چشمگیری داشته بطوریکه هم اکنون دارای ۴۷ شعبه محلی بوده و در حال گسترش شبکه نمایندگی است در بیش از ۲۰ رشته بیمه‌ای اعم از زندگی و غیر زندگی فعالیت می‌نماید. کل درآمد حق بیمه این شرکت در سال ۱۹۸۸ ۵۵۰ میلیون زلوتی بوده که این رقم به بیش از ۹ میلیارد زلوتی در سال ۱۹۸۹ رسید که انتظار می‌رود این رقم به حدود ۱۰۰ میلیارد زلوتی در سال ۱۹۹۰ برسد.

شرکت تعاونی بیمه مستقیم و اتکائی پولیسا^{۱۳} توسط شهردار و فرماندار منطقه ورشو در سال ۱۹۸۹ با مشارکت چندین شرکت بازرگانی، تعاونی از جمله شرکت انرگوپول^{۱۴} که بزرگترین شرکت سازنده و تهیه‌کننده سیستم‌های تأمین انرژی است با سرمایه یک میلیارد زلوتی تأسیس یافت.

در حال حاضر این شرکت با ۳۴ شعبه و نمایندگی و ۲۰۰ نفر پرسنل و یکصد نماینده خصوصی فعالیت می‌نماید. درآمد حق بیمه این شرکت برای نیمسال اول سال ۱۹۹۰ به میزان ۵ میلیارد زلوتی ثبت شده. با توجه به ترکیب سهامداران و پرسنل، این شرکت (۵۰ درصد از کارکنان این شرکت را مهندسین و متخصصین رشته‌های مختلف تشکیل می‌دهند انتظار می‌رود دامنه فعالیت خود را به بیمه رشته‌های صنعتی از جمله آتش‌سوزی و عدم النفع و باربری و بیمه‌های تضمینی و اعتباری گسترش دهد.

شرکت بیمه توربست^{۱۵}

این شرکت در سال ۱۹۹۰ با سرمایه ۲/۲ میلیارد زلوتی با مشارکت سازمانها و ارگانهای ذریبط در صنعت توربسم، سازمان جلب سیاهان و سایر سازمانهای ورزشی و تفریحی تأسیس شد. این شرکت در حال حاضر با داشتن ۱۶ شعبه، ۵۶ نماینده در تمام رشته‌های تخصصی بیمه‌ای از جمله بیمه‌های حوادث، بهداشت و درمان، مسئولیت مدنی، اتومبیل، اعتبارات بازرگانی و بالاخره عمر فعالیت

زیرا برنامه‌ها دراز مدت هستند. نیل به اهداف اقتصادی راه را برای گسترش بیمه هموار می‌نماید. تبدیل شرکت بیمه دولتی پزو با مالکیت خزانه داری به شرکت سهامی اولین قدم بطرف خصوصی کردن صنعت بیمه در این کشور بشمار می‌آید.

قدم بعدی فروش اکثریت سهام شرکت‌های بیمه به مردم است که در این ارتباط شرکای خارجی بین ۲۵ تا ۳۵ درصد را خواهند داشت شرکای خارجی باید نقش کنترل و کمک در جهت تجدید بنای صنعت بیمه لهستان را عهده‌دار گشته و برای ایجاد سیستم‌های نوین اداری و ابداع تولیدات جدید همکاری نمایند. شرکت پزو به شرکت‌های تخصصی عمر و اموال تقسیم گشته و بخش بیمه اموال نیز به نوبه خود ممکن است به دو یا سه شاخه از نظر تخصص رشته‌های بیمه‌ای تقسیم شود. شرکت وارنا به یک شرکت خصوصی تبدیل خواهد شد. هر دو شرکت تعاونی وستا و پولیسا به شرکت‌های سهامی تبدیل خواهند گشت و این دو شرکت همانند سایر شرکت‌های دیگر اقدام به تأسیس شرکت‌های بیمه تخصصی در رشته‌های اشخاص خواهند نمود. کلیه شرکت‌های بیمه خود به تنهایی اقدام به فروش سهام به شرکای خارجی کرده و مبادرت به عملیات اتکائی خواهند نمود و در صورت ضلاحتدید می‌توانند با شرکت‌های دیگر ادغام شده شرکت واحدی را تشکیل دهند. ظرف یکی دو سال آینده بیش از ۲۰ شرکت سهامی یا تعاونی تخصصی در بخش کشاورزی تأسیس خواهد شد در فضای جدیدی که ایجاد شده همه بیمه‌گران سعی و تلاششان بر این خواهد شد که به منظور کسب نتیجه مثبت

موقعیت خود را در بازار تثبیت کرده و تخصص خود را بالا ببرند. تسلط و استیلای شرکت پزو و تا حدودی وارنا بر بازار رو به کاهش است. بزرگترین مشکل بیمه‌گران لهستانی در حال حاضر نداشتن پرسنل متخصص و نیروهای کارآمد و با تجربه است که توانائی لازم جهت هدایت سیستم نوین بیمه در بازار را داشته باشند. دلالتان بیمه هم که بعنوان شرکت‌های مشاوره‌ای بیمه‌ای فعالیت دارند دچار همین ضعف هستند ولی آنها توانسته‌اند سطح خود را با استخدام پرسنل متخصص هم سطح نیاز بازار نمایند آنها نه تنها می‌توانند به ارائه سرویس به بیمه‌گذاران به شیوه غربی ادامه دهند بلکه حتی می‌توانند بیمه‌گران را نیز در مواقعی که ارائه خدمات برای آنها غیر ممکن یا غیر اقتصادی است کمک نمایند. تصور می‌رود این مشکل با طراحی یک سیستم مدیریت بیمه برای اداره پرتفوی بیمه‌ای که شامل ارزیابی خسارات و ایجاد سیستم حسابداری و عملیاتی که مربوط به بیمه اتکائی اعم از واگذاری و قبولی است که فعلاً هیچ شرکتی بجز وارنا در سن زمینه تجربه ندارد قابل رفع می‌باشد. این مسئله دارای اهمیت خاصی است زیرا پس از اثبات نسبی بازار نوین بیمه لهستان و تأسیس شرکت‌های متعدد بیمه، ضرورت بیمه‌های اتکائی بیش از پیش آشکار می‌شود. بیمه‌گران لهستانی در انتظار کمک بازارهای اتکائی جهانی هستند که ضمن دادن رهنمودهای لازم در مورد نیازهای اتکائی و تجزیه و تحلیل پرتفوی بازار بخصوص در رشته‌های پیچیده به این بازار نوپا و کم تجربه کمک نمایند.

- 1 - Coska
- 2 - P.Z.U.
- 3 - Warta
- 4 - Westa
- 5 - Polisa
- 6 - Energopol
- 7 - The Tourist Insurance Company (ATU)
- 8 - Varsovia
- 9 - Polonia
- 10- Pirobud
- 11- Cisco, Consultiny & Insurance Reinsurance Services Company.